

Referat af Årsmøde i Landbohistorisk Selskab mandag den 30. maj 2016 på Dansk Landbrugsmuseum, Gl. Estrup

Til stede:

Peter Bavnhøj, Broder Berg, Anders Bøgh, Grith Lerche, Birgit Løgstrup, Linda Klitmøller, Mette Svart Kristiansen, Per Grau Møller, Jens Aage Søndergaard, Holger Folkmann Villumsen, Ellen Warring samt fra bestyrelsen: Carsten Porskrog Rasmussen, Gudrun Gormsen og Jens Villiam Jensen.

Afbud fra:

Niels Clemmensen, Karl-Erik Frandsen, Bo Fritzboøger, Hans Schultz Hansen, Torben Hansgaard, Lisbet Holtse, Hans Jørgen Winther Jensen, Michael Lerche Nielsen, Mogens Rostgård Nissen, Erik Helmer Pedersen, Finn Stendal Pedersen, Mikkel Venborg Pedersen, Paul Richard Sharp, Jens Bøgsted Skriver, Gunnar Solvang, Asbjørn Romvig Thomsen, Jens Wendel-Hansen samt fra bestyrelsen: Annette Hoff og Peder Gammeltoft.

Pkt. 1: Formandens beretning ved Carsten Porskrog Rasmussen

Afslutning og afvikling har været overskrifterne for 2015, og det er ikke uden sorg, at jeg holder denne formandsberetning. Som jeg redegjorde for på årsmødet sidste år på Sanderumgård, måtte vi erkende, at der ikke var basis for at fortsætte. Året kom derfor i høj grad til at gå med at afslutte projekter og afvikle hele forlagsvirksomheden.

Afslutningen omfattede de udgivelsesprojekter, vi allerede havde besluttet os for. Det omfattede to bøger og tidsskriftet. Det ene bogprojekt var Asbjørn Romvig Thomsens *Sociale relationer i en brydningstid. Faddere og forældre i et dansk landbosamfund 1750-1850*. Bogen vender tilbage til de tre sogne i Salling, som Asbjørn Thomsen har studeret i tidligere udgivelser. Her er emnet de sociale relationer, studeret ud fra, hvem der var faddere for hvem. Han viser, at der i stadig stigende grad skete en indre opdeling inden for landbosamfundet. Slægt og social status blev vigtigere med tiden.

Den anden bog er Merete Bo Thomsens *De, der tog teten*, som undersøger kvinders deltagelse ved valgene til menighedsråd, værgeråd og hjælpekasser. Hun viser hermed, at tidligere udsagn som alene fra sognerådene nåede frem til, at kvinder ikke kom til at deltage nævneværdigt i demokratiet på landet de første årtier, nuanceres stærkt, når man inddrager disse valg. Samtidig kan hun modbevise andre forestillinger. Det var ikke sådan, at byudvikling fremmede kvindernes deltagelse, i hvert fald ikke de kvinder, der kom fra landbruget. Tvært imod var der mest plads til dem i rene landsogne, som samtidig var uden større politisk polarisering.

Det er os en stor glæde, at vi kunne få disse to vigtige bøger realiseret. Det er en værdig afslutning på et langt forlagsarbejde.

Landbohistorisk Tidsskrift nåede ikke helt at komme før nytår, men kort efter lykkedes det. Det har krævet et stort arbejde af redaktionen, Merete Bo Thomsen, Michael Nobel Jakobsen og Jens Wendel Hansen, og jeg vil gerne udtale en varm tak til dem. Det bliver sidste årgang på papir. Vi måtte erkende, at antallet abonnenter var faldende, og desuden står vi nu uden distributions – og regnskabsapparat.

Afslutningen blev fulgt op af en afvikling. En hel central del af de konklusioner, vi drog sidste år, var at vi måtte lukke en egentlig forlags- og distributionsvirksomhed. Det betød, at det store boglager skulle afvikles. Vi havde gennemført betydelige oprydninger inden, men nu handlede det om fuld nedlukning. Her har det trods alt været en glæde, at en ret stor del af lageret har kunnet afvikles på en god måde. Skalk aftog vore bondedagbøger på en måde, der gav os en lille indtægt, og samtidig har ført til, at der er kommet nyt salg i disse bøger, så de opfylder deres formål: at komme ud i landet og forhåbentlig blive læst. Enkelte andre mindre partier er solgt til anden side. Kildeskriftselskabet har overtaget en række andre kildeudgaver, ganske vist uden betaling, men så er det sikret, at de stadig kan fås. Nogle forfattere aftog partier. Og så har Dansk Landbrugsmuseum overtaget en del af det øvrige oplag. Man har allerede haft et

vist held med at sælge noget af det på tilbud i kiosken. Det glæder mig oprigtigt. Uanset at det økonomisk kun har givet selskabet lidt, er jeg glad for, at andre på den måde har villet løfte en del arven mht. at få bøgerne ud og i hvert fald en tid endnu holde dem tilgængelige. Stor tak til Jens Villiam Jensen, som har påtaget sig at stå for denne afvikling. I forlængelse heraf en stor tak til Peter Bavnhøj og Dansk Landbrugsmuseum for husly og sekretariatsfunktion i mange år.

Når vi er ved afviklingerne må vi også nævne Landbohistorisk Støttekreds. Ingen tvivl om, at støttekredsen har været et fantastisk grundlag for selskabets virksomhed. De senere år var der dog sket en betydelig indsnævring af medlemskredsen, idet på den ene side den række af banker, kreditforeninger mv. som i mange år gav halvdelen af pengene, gradvis blev ganske lille, mens på den anden side næsten alle de landboorganisationer, der udgjorde den anden side, blev fusioneret ind i Landbrug og Fødevarer. De meddelte os, at de ikke ønskede at fortsætte. Også dermed var afvikling uundgåelig. Støttekredsen er nu ophørt, restformuen på ca. 400.000 overført til Landbrugets Kulturfond, men øremærket til uddeling til det oprindelige formål. Målet er inden for en kortere årrække at finde værdige formål til dette.

Man kunne have overvejet helt at stoppe selskabets virksomhed på det grundlag. Det har vi valgt ikke at gøre, og vi håber, at der stadig er basis for et reduceret fortsat liv. Her satser vi på tre punkter.

For det første vil vi søge at videreføre tidsskriftet som et rent on-line tidsskrift. Vi mener, at det er så vigtigt, at vi bør gøre forsøget, men vi erkender også, at det ikke er givet, at det lykkes. Den afgangende redaktion har kæmpet med at modtage stof nok. Vi må se over de næste par år, om der er en tilgang af artikler, som gør det meningsfuldt at fortsætte. Meningsfuldt er det på den måde, at antallet af digitale besøg er støt stigende. Vi er også i gang med en proces med at digitalisere stadig flere af de gamle årgange og gøre dem tilgængelige på hjemmesiden.

Vi arbejder også på andre digitaliseringer. Under ledelse af Peder Gammeltoft er en digitalisering af tingbøgerne i gang, som ikke bare er en ren tekstscanning, men vil gøre hele tingbogsserien digitalt søgbar, så de gode registre også kan bruges digitalt. Støttekredsen har støttet det, og det er nu overtaget af Nordisk Forskningsinstitut, Københavns Universitet. Det er et meget vigtigt projekt, som forhåbentlig løfter én af selskabets allervigtigste udgivelser ind i fremtiden.

Af andre muligheder er udgivelser sammen med andre, hvor selskabet ikke selv er distributør, og så faglige seminarer. Det sidste har vi et eksempel på i dag. Jeg håber, at det bliver udbytterigt.

Pkt. 2: Kassererens beretning

Guðrun Gormsen gennemgik vedhæftede regnskab og påpegede, at det større underskud i 2015 alene skyldes nedskrivning af varelageret i forbindelse med dettes afvikling.

Revisionsprotokollat fra Deloitte uden kritiske bemærkninger.

Birgit Løgstrup: Hvor meget er der tilbage i Fridlev Skrubbeltrangs Mindefond?

Carsten Porskrog Rasmussen: Det ved vi ikke, men har bedt fonden om en beretning herom.

Guðrun Gormsen: Renten er p.t. for lav til at give et afkast af betydning.

Per Grau Møller: Er ekstern revision nødvendig fremover?

Guðrun Gormsen: Nej, nu hvor vi ikke længere har forlaget, er der ikke krav om statsautorisation.

Carsten Porskrog Rasmussen: Dog nødvendig også 2016 i forbindelse med lukning af forlagsdelen.

Peter Bavnhøj: Hvad sker der, når de godt 400.000 i Landbrugets Kulturfond rinder ud?

Carsten Porskrog Rasmussen: Til den tid må vi se, om der er basis for at fortsætte selskabet.

Årsmødet godkendte herefter regnskabet for 2015 under forudsætning af de valgte revisorers godkendelse af samme.

Pkt. 3: Forslag til ændring af statutter

De på årsmødet 2015 vedtagne ændringer blev endelig vedtaget ved 2. behandlingen og vedhæftede statutter er herefter gældende.

Derefter 1. behandling af forslag til ændring af statutternes § 3, således af optagelseskriteriet ændres fra "kvalificerede forskere" til "kvalificerede forskere og formidlere".

Forslaget blev vedtaget og skal så til 2. behandling og endelig vedtagelse på årsmødet 2017.

Pkt. 4: Valg af revisorer

Jens Aage Søndergaard og Henrik Vensild genvalgtes.

Pkt. 5: Evt. optagelse af nye medlemmer

Bestyrelsen har ikke modtaget forslag til nye medlemmer, hvorfor punktet udgik.

Pkt. 6: Eventuelt

Formanden takkede for god ro og orden.

Efter årsmødet seminar i samarbejde med Landbrugspuljen om "Nutidens og fremtidens landbrug" med oplæg af seniorrådgiver Henning Otte Hansen om globaliseringen af landbruget, overinspektør Carsten Porskrog Rasmussen om faste værdier under pres (selvejet, bondegården og andelsbevægelsen) og chefkonsulent Gustav Bock om nye produktioner i landbruget.

Afsluttende oplæg fra Gudrun Gormsen med forslag til museernes muligheder for at dokumentere den nyeste udvikling i landbruget, dvs. fra ca. 1970 og frem.

Ref: Jens Villiam Jensen
31/5 2016